

PITANJA I ODGOVORI

Zaštita zdravlja i sigurnost na radu postaje jedan od prioriteta svih poslodavaca koji nastoje ostati prepoznatljivi po brizi i skrbi za svoje radnike, što je osnova za dobro poslovno funkcioniranje. S obzirom na dinamiku, broj i vrstu obveza koje u ovom vremenu imaju radno aktivne osobe, kako u poslovnom tako i u privatnom okružju, poslodavci prepoznaju potrebu ulaganja u očuvanje zdravlja radnika. Tempo življenja, nove tehnologije, sve veći zahtjevi koji se stavljaju pred zaposlene i sve veća očekivanja od zaposlenih, značajno mijenjaju strukturu i stvarne zdravstvene probleme zaposlenih osoba. Problemi koji su danas vodeći i za koje se traže nova kvalitetna rješenja nisu bili evidentirani kao problemi u populaciji zaposlenih prije 20 - 30 godina. Uz bolesti, poremećaje i stanja svih organskih sustava koji su poznati i koji se prate desetljećima, posebno kod izloženosti određenim štetnostima, neka nova stanja i pojavnosti traže novi napor i pravi su izazov za iznalaženje kvalitetnih rješenja kako poslodavcima tako i zaposlenima. Naravno da su i veliki stručni izazov. Prvenstveno se ovdje misli na stres i mobing na radnom mjestu.

Iako su se u početku ovi termini spominjali vrlo oprezno i suzdržano, protekom vremena uvidjelo se da ovo naše vrijeme i okolnosti u kojima rade zaposleni ima neka nova obilježja i neke druge pojavnosti. Naravno, radi se o

globalnom, planetarnom problemu, a ne o problemima u vezi s našim podnebljem i našim zaposlenima. Sve institucije u Republici Hrvatskoj uključile su se aktivno, svaka iz područja svoje nadležnosti, kako bi se poduzetim mjerama uspostavila koordinirana aktivnost u svrhu provođenja točno određenih mjera za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu.

Sigurni smo da će u dogledno vrijeme biti prepoznati rezultati takvog institucionalnog, koordiniranog djelovanja u korist zaposlenih kojima je podrška potrebna, kao i poslodavaca kojima je itekako stalo da uz dobro poslovno funkcioniranje imaju zdravog i zadovoljnog radnika na zdravom radnom mjestu.

1. Što obuhvaća pravo na naknadu troškova prijevoza zbog priznate ozljede na radu?

Osigurana osoba u slučaju priznate ozljede na radu ima pravo na naknadu za troškove prijevoza pod uvjetom da ne ispunjava uvjete za korištenje sanitetskog prijevoza te da je zbog korištenja zdravstvene zaštite radi te ozljede upućena izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta u ugovornu zdravstvenu ustanovu, odnosno ordinaciju ugovornog doktora privatne prakse ili ugovornom isporučitelju pomagala neovisno o udaljenosti od mjesta prebivališta odnosno boravišta.

Pravo na naknadu troškova prijevoza ima i jedna osoba određena za pratitelja ozlijeđene osigurane osobe, pod uvjetom da je izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite utvrdio potrebu pratnje te osigurane osobe, u skladu sa čl. 64., st. 1. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Osigurana osoba koja zdravstvenu zaštitu želi koristiti u drugoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno ordinaciji ugovornog doktora privatne prakse ili kod drugog ugovornog isporučitelja pomagala na području Republike Hrvatske, a ne tamo gdje je upućena ima pravo ostvariti tu zdravstvenu zaštitu na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, ali bez prava na naknadu za troškove prijevoza i prava na sanitetski prijevoz.

Ujedno, osigurana osoba nema pravo na naknadu troškova prijevoza ako je prema posebnim propisima oslobođena od njihovog plaćanja (npr. pravo na besplatan prijevoz osoba određenih profesija, učenika, osoba starijih od 65 godina i sl.).

Pod naknadom za troškove prijevoza podrazumijeva se naknada za troškove prijevoza javnim prijevoznim sredstvima po najnižoj cijeni i prema najkraćoj relaciji prema službenom daljnomjeru javnog prijevoznika.

Iznimno, osiguranoj osobi se zbog njezinog zdravstvenog stanja, prema prethodnom odobrenju liječničkog povjerenstva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod), a na prijedlog izabranog doktora, može odobriti korištenje skupljeg javnog prijevoznog sredstva (spavaća kola u vlaku, zrakoplov).

Osigurana osoba kojoj je, u skladu s navedenim, odobren prijevoz zrakoplovom ima pravo na naknadu za troškove prijevoza u visini najniže cijene zrakoplovne karte za ekonomsku klasu.

Pravo na naknadu za troškove prijevoza osigurana osoba ostvaruje na osnovi putnog naloga koji izdaje izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite ili izabrani doktor dentalne medicine, odnosno na osnovi rješenja Zavoda

o upućivanju na liječenje u drugu državu članicu Europske unije, odnosno treću državu, ako se radi o potrebi liječenja koje se ne provodi u zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a može se uspješno provesti u tim državama.

2. Na koji način radnik, privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu, može ostvariti pravo na naknadu plaće u slučaju kada mu poslodavac istu nije isplatio?

U skladu s važećim odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede isplaćuje se osiguraniku na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) od prvog dana korištenja prava.

Naknadu plaće osiguraniku obračunava i isplaćuje poslodavac, s time da je Zavod obvezan vratiti isplaćenu naknadu plaće poslodavcu u roku od 45 dana od dana primitka zahtjeva za povrat.

U slučaju kada poslodavac nije osiguraniku utvrdio naknadu plaće na način i u visini utvrđenoj u skladu s propisima iz obveznog zdravstvenog osiguranja u roku od 30 dana od dana dospjeća isplate plaće kod poslodavca, osiguranik ima pravo podnijeti Zavodu zahtjev za obračun pripadajuće naknade plaće. Nakon zaprimanja zahtjeva Zavod će obračunati naknadu plaće i obračun dostaviti osiguraniku i poslodavcu najkasnije u roku od 15 dana zaprimanja zahtjeva.

Poslodavac je obvezan osiguraniku isplatiti naknadu plaće u skladu s obračunom koji je dostavio Zavod, najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimanja obračuna naknade plaće.

U slučaju kada poslodavac nije u mogućnosti, iz razloga nelikvidnosti, isplatiti plaću, odnosno naknadu plaće u trajanju od najmanje dva kalendarska mjeseca, isplatu naknade plaće osiguraniku izvršit će Zavod.

U slučaju stečajnog postupka poslodavca, naknadu plaće osiguraniku također isplaćuje Zavod.

3. Zbog priznate ozljede na radu radnik se nalazi na dugotrajnom liječenju i bolovanju. Na koji način se provodi utvrđivanje njegove daljnje sposobnosti za rad?

Početak i duljinu privremene nesposobnosti za rad utvrđuje izabrani doktor osiguranika.

Kada je prema ocjeni izabranog doktora, a nakon provedenog liječenja i medicinske rehabilitacije zdravstveno stanje osiguranika takvo da se daljnjim liječenjem ne može poboljšati te je kod osiguranika nastupila trajna nesposobnost za rad na poslovima koje osiguranik obavlja, kao i u slučaju kada privremena nesposobnost osiguranika traje neprekidno 12 mjeseci zbog iste dijagnoze bolesti, izabrani doktor obavezan je obraditi osiguranika za upućivanje na ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti te ga sa svom propisanom dokumentacijom uputiti nadležnom tijelu vještačenja koje je obvezno donijeti nalaz i mišljenje o radnoj sposobnosti osiguranika najkasnije u roku od 60 dana od dana zaprimanja prijedloga izabranog doktora i o istom obavijestiti izabranog doktora, poslodavca osiguranika i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u roku od osam dana od dana donošenja nalaza i mišljenja.

4. Na koji način se na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguravaju treneri i sportaši koji su članovi amaterskog sportskog kluba?

Obveznik podnošenja prijave na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu ili profesionalne bolesti sportaša ili trenera u sklopu organizirane amaterske sportske aktivnosti je pravna ili fizička osoba, odnosno tijelo državne vlasti iz čl. 16., st. 2. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (N.N., br. 154/14.) omogućeno je podnošenje ove prijave u obliku skupne prijave putem datoteke na magnetskom mediju (disketa, CD) koja sadržava podatke o prezimenu, imenu, datumu rođenja i osobnom identifikacijskom broju osoba za koje se podnosi prijava te razdoblju osiguranja, kao i podatke o podnositelju prijave, obvezniku uplate posebnog doprinosa za zaštitu zdravlja na radu te broju obveze obveznika uplate.

*Veronika Laušin, dr. med.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*